

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT

Toimialan kuvaus

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala jakautuu neljään palvelualueeseen, jotka ovat kaupunkisuunnittelu, kadut ja puistot, rakentaminen ja ympäristö sekä asiakas- ja tukipalvelut.

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukkoliikenteestä ja Jyväskylän palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä.

Kadut ja puistot -palvelualue huolehtii katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja pysäköinninvalvonnasta, viljelypalstatoiminnasta sekä yksityistieavustusten jakamisesta.

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue huolehtii yksityis- ja yritysasiakkaiden asiakaspalvelun sujuvuudesta, Kaupunkirakenteen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallintopalveluista, paikkatietopalveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027	
				euroa	%
Toimintatulot	59 164,7	60 715,9	64 283,8	3 567,9	5,9 %
Myyntitulot	24 675,8	24 357,9	25 647,9	1 290,0	5,3 %
Maksutulot	6 998,3	7 724,0	9 038,0	1 314,0	17,0 %
Tuet ja avustukset	2 613,8	2 139,6	2 139,6	0,0	0,0 %
Muut toimintatulot	22 145,0	24 608,4	25 572,3	963,9	3,9 %
Valmistus omaan käyttöön	2 731,8	1 885,9	1 885,9	0,0	0,0 %
Toimintamenot	72 722,6	77 496,7	80 135,0	2 638,3	3,4 %
Henkilöstömenot	19 627,0	20 519,4	20 876,9	357,5	1,7 %
Palvelujen ostot	47 049,0	51 168,6	53 315,1	2 146,5	4,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 375,8	3 330,5	3 445,6	115,1	3,5 %
Avustukset	179,8	210,0	190,0	-20,0	-9,5 %
Muut toimintamenot	2 491,0	2 268,1	2 307,3	39,2	1,7 %
Toimintakate (sitova taso)	-13 558,0	-16 780,8	-15 851,2	929,6	-5,5 %

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Strategian kärki: Nuorten kaupunki				

Strategian kärki: Osaamisen ja yrittäjyyden kaupunki				
Täyden kympin keskusta	Asema-aukion hankkeen toteuttaminen	Asema-aukion urakka on käynnissä	Asema-aukion valmistuminen	Kadut ja puistot
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Palokanorsi-hankkeen toteutus	Rakentamissuunnitelma on valmis ja toteuttamissopimus Väylän kanssa allekirjoitettu 12/2026.	Toteutus käynnissä	Kadut ja puistot

Strategian kärki: Liikuntapääkaupunki				

Strategian kärki: Kasvatus- ja koulutuskaupunki				

Poikkileikkaava teema: Kestävän arjen kaupunki				
Yleiskaavan uudistaminen	Yleiskaavan uudistamisen valmistelutilanne	Yleiskaavan ehdotus valmisteilla	Yleiskaava hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Kaupunkisuunnittelu
Linkki tulevaisuuteen 2040 –ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Toteutetut toimenpiteet	Toteutuksessa 0 toimenpidettä	Toteutuksessa 2-4 toimenpidettä	Kaupunkisuunnittelu
Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti	Ohjelman toimenpiteiden valmiusaste	Valmiusaste on 11,4 %.	Valmiusaste on 30,5 %.	Rakentaminen ja ympäristö/resurssiviisaus

Poikkileikkaava teema: Kansainvälinen kaupunki				

Näin me sen teemme				

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa %	
Asiakas- ja tukipalvelut	366,6	289,0	289,0	0,0	0,0 %
Kadut ja puistot	16 808,8	14 997,6	17 214,6	2 217,0	14,8 %
Kaupunkisuunnittelu	38 076,3	41 213,4	42 917,2	1 703,8	4,1 %
Rakentaminen ja ympäristö	3 912,9	4 215,9	3 863,0	-352,9	-8,4 %
Toimintatulot yhteensä	59 164,7	60 715,9	64 283,8	3 567,9	5,9 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 228,9	3 455,4	3 492,9	37,5	1,1 %
Kadut ja puistot	27 728,1	30 321,9	32 209,3	1 887,3	6,2 %
Kaupunkisuunnittelu	35 626,7	36 699,0	37 912,7	1 213,7	3,3 %
Rakentaminen ja ympäristö	6 139,0	7 020,3	6 520,1	-500,2	-7,1 %
Toimintamenot yhteensä	72 722,6	77 496,7	80 135,0	2 638,3	3,4 %
Asiakas- ja tukipalvelut	-2 862,3	-3 166,4	-3 203,9	-37,5	1,2 %
Kadut ja puistot	-10 919,3	-15 324,4	-14 994,7	329,7	-2,2 %
Kaupunkisuunnittelu	2 449,7	4 514,4	5 004,5	490,1	10,9 %
Rakentaminen ja ympäristö	-2 226,1	-2 804,4	-2 657,1	147,3	-5,3 %
Toimintakate yhteensä	-13 558,0	-16 780,8	-15 851,2	929,6	-5,5 %

Kaupunkirakenteen toimialalle on annettu raami, joka parantaa toimialan katetta 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna eli rahoitusta on käytössä noin 5,5 % tämänvuotista vähemmän. Talousarvio on laadittu niin, että se sisältää sopeutustoimet raamiin pääsemiseksi. Euromääräisesti suurimpia menoihin vaikuttavia toimenpiteitä ovat leikkaukset asiantuntijapalveluiden ostomenoihin.

Rakentamisen suhdanteen arvioidaan jatkuvan vielä hiljaisena. Rakennuslupatulot ja maanmyyntivoiton talousarvio on pidetty kuitenkin vuoden 2026 talousarvion tasolla. Maanmyynnissä talousarvio sisältää Hippoksen etenemisen mahdollistamaan maanmyyntiin. Talousarvio sisältää palkankorotuksista johtuvat kohonneet henkilöstökustannukset. Talousarvio sisältää myös tulolisäyksiä, mm. maankäyttösopimusmaksut nousevat noin 1,5 miljoonaa euroa, maanvuokratulot noin 170 000 euroa ja hulevesien maksutuotot noin 300 000 euroa.

Käyttötalouden talousarvio sisältää riskejä, kuten talvikunnossapidon sääriskin ja rakentamisen suhdanneriskin sekä riskin joukkoliikenteen kysyntävaihtelusta.

Asiakas- ja tukipalvelut

Toiminnan kuvaus

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue vastaa kaupunkirakennepalvelujen toimialan talouden, hallinnon ja kehittämisen tehtävistä sekä yhteisistä toiminnoista. Palvelualueeseen kuuluvat johdon tuen lisäksi paikkatietopalvelu, Kaupunkirakenteen neuvonta -asiakaspalvelupiste ja Jyväskylän-pisteen lipunmyynti sekä kassapalvelut Forumin ostoskeskuksessa.

Toiminnan painopistealueet

Johdon tuen yksikkö huolehtii kaupunkirakennepalvelujen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallinto-palveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä. Yksikön toiminnan painopisteenä on talouden suunnittelu ja raportointi, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varautumisen koordinointi, toimialan tiedonhallinnan koordinointi, erilaisten järjestelmämuutosten läpiviennin koordinointi toimialalla sekä strategiajohtamisen ja johtamisjärjestelmän kehittäminen.

Asiakaspalvelusta vastaavat Rakentajantalolla sijaitseva Kaupunkirakenteen neuvonta ja liikekeskus Forumin tiloissa toimiva Jyväskylän-piste. Kaupunkirakenteen neuvonta palvelee asiakkaita asuinympäristöön ja rakentamiseen liittyvissä asioissa mm. alueiden kaavoituksessa ja kaupungin tonttitarjonnassa. Jyväskylän -pisteessä toimii kaupungin keskitetty palvelukassa ja Linkin sekä kulttuurin lipunmyyntipiste.

Paikkatieto-yksikkö vastaa kaupunkirakenteen keskitetyn tiedonhallintajärjestelmän (Trimble Locus) ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tarjoaa paikkatietoon liittyviä asiantuntija- ja tukipalveluja. Yksikkö ylläpitää myös paikkatietopohjaisia sähköisiä asiointipalveluja, kuten kaupungin palautepalvelua ja kaupunkirakenteen sähköisiä lupa- ja varauspalveluja. Painopistealueina ovat paikkatiedon entistä laajempi hyödyntäminen kehittämällä karttapohjaisia raportointi- ja seurantatyökaluja, sekä Locus-järjestelmän edelleen kehittäminen.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Palvelualueen tehtäviä sopeutetaan pienenevään resurssiin. Priorisointia ja mahdollisia tehtävistä luopumisia selvitetään systemaattisesti. Perustehtävien lisäksi pyritään toteuttamaan toimialan tiedolla johtamista, prosessien tehostamista, ja strategiajohtamista. Asiakaspalvelussa varaudutaan kuntalais- ja käyttäjäpalautteen lisääntymiseen toimialan sopeutustoimenpiteiden jatkuessa.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Palvelualueella jätetään täyttämättä yksi osa-aikainen hallinnon tehtävä. Asiantuntijapalvelujen osat ja vähennetään ja lautakunnan määrärahaa on karsittu.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027	
				euroa	%
Johdon tuki	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimialan yhteiset	71,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Asiakaspalvelu	5,1	5,0	5,0	0,0	0,0 %
Paikkatieto	289,6	284,0	284,0	0,0	0,0 %
Kaupunkirakennelautakunta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	366,6	289,0	289,0	0,0	0,0 %
Johdon tuki	473,6	574,4	578,4	4,0	0,7 %
Toimialan yhteiset	1 427,1	1 392,7	1 459,9	67,2	4,8 %
Asiakaspalvelu	617,6	633,0	588,0	-45,0	-7,1 %
Paikkatieto	666,0	777,1	803,3	26,2	3,4 %
Kaupunkirakennelautakunta	44,7	78,1	63,3	-14,8	-19,0 %
Toimintamenot yhteensä	3 228,9	3 455,4	3 492,9	37,5	1,1 %
Johdon tuki	-473,0	-574,4	-578,4	-4,0	0,7 %
Toimialan yhteiset	-1 355,7	-1 392,7	-1 459,9	-67,2	4,8 %
Asiakaspalvelu	-612,5	-628,0	-583,0	45,0	-7,2 %
Paikkatieto	-376,5	-493,1	-519,3	-26,2	5,3 %
Kaupunkirakennelautakunta	-44,7	-78,1	-63,3	14,8	-19,0 %
Toimintakate yhteensä	-2 862,3	-3 166,4	-3 203,9	-37,5	1,2 %

Sopeutustoimenpiteiden lisäksi talousarviossa on huomioitu palkkaratkaisun yleiskorotukset henkilöstömenoon sekä digipalvelujen veloitukset.

Kadut ja puistot

Toiminnan kuvaus

Kadut ja puistot -palvelualue vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä hallinnasta. Palvelualueella on neljä palveluyksikköä. Kadunrakentamisen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä katujen rakentamisesta. Katupalvelujen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden kunnossapidosta ja hallinnasta sekä ulkovalaistuksesta, pysäköinninvalvonnasta ja yksityistieavustuksista. Viherpalvelujen palveluyksikkö vastaa viheralueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja viljelypalstatoiminnasta. Tukipalvelujen palveluyksikkö vastaa hankintojen ja kehittämisen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Infra-alan digitalisaation kehittäminen jatkuu valtakunnallisessa ProDigial 2.0 tutkimusohjelmassa. Talvihoidon osalta kehittäminen jatkuu vuonna 2026 valmistuneen Winter Mobility -kehittämishankkeen pohjalta. Talvikaudella 2026-27 on ensimmäistä kertaa käytössä uuden toimintamallin mukaisesti kilpailutetut talvihoidon tuntityöt ja Winter Mobilityn aikana kehitetyt mallit (mm. hälytysjärjestelmä ja kuntalaisten näkymä). Kevään aikana kilpailutettavissa pidempiaikaisissa talvihoidon tuntitöiden sopimuksissa hyödynnetään saatavia kokemuksia.

Viherpalveluissa jatketaan virtavesien kunnostustoimia Autiojoen kunnostuskohteiden toteutussuunnittelulla. Osallistutaan myös kaupunkiluontosuunnitelmatyöhön ja kehitetään perinnebiotooppien hoitoa sekä vieraslajitorjuntakäytäntöjä. Viheralueiden kunnossapidon tai ympäristörakentamisen tunnustuspalkintoa haetaan ainakin yhteen viherkohteeseen. Lähimetsien hoitoa toteutetaan vuotuisen suunnitelman mukaan.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Katuverkon korjausvelka on noin 7,1 miljoonaa euroa vuoden 2027 alussa. Nykyrahoituksella korjausvelka ei poistu, vaan se kasvaa ennustejaksolla (vuoteen 2030) maltillisesti. Ennusteen mukaan kunnan heikkeneminen voimistuu selkeästi vuoden 2030 jälkeen. Nykyrahoituksen tasolla, noin 7,7 miljoonaa euroa (sekä korjausinvestoinnit, että käyttötalouden rahoitus) vuodessa, korjausvelka nousee vuoteen 2037 mennessä noin 10,3 miljoonan euron tasolle. Nykyisellä panostuksella rahoitus ei riitä korjausvelan pitkäjänteiseen pienentämiseen.

Winter Mobility -kehittämishankkeen toimintamuutokset otetaan laajemmin käyttöön talvikaudelle 2026-2027. Kehittämistyön johdosta talvihoidon toimenpiteet ja resurssit ovat tarkemmin ohjattavissa, jolla voidaan parantaa laatu- ja kustannustehokkuutta.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Talousarvio sisältää tulolisäyksiä mm. maankäyttösopimusmaksuissa ja hulevesituloissa. Talousarvio sisältää talvikunnossapidon säärisikin.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa %	
Katupalvelut	8 945,7	7 504,3	8 221,3	717,0	9,6 %
Kadunrakentaminen	3 491,0	3 527,6	3 527,6	0,0	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	2 012,4	2 000,0	3 500,0	1 500,0	75,0 %
Viherpalvelut	2 359,7	1 965,6	1 965,6	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	16 808,8	14 997,6	17 214,6	2 217,0	14,8 %
Katupalvelut	19 308,8	21 644,7	23 360,9	1 716,2	7,9 %
Kadunrakentaminen	4 634,9	4 704,2	4 787,7	83,6	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Viherpalvelut	3 784,4	3 973,1	4 060,6	87,5	2,2 %
Toimintamenot yhteensä	27 728,1	30 321,9	32 209,3	1 887,3	6,2 %
Katupalvelut	-10 363,1	-14 140,4	-15 139,6	-999,2	7,1 %
Kadunrakentaminen	-1 143,9	-1 176,5	-1 260,1	-83,6	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	2 012,4	2 000,0	3 500,0	1 500,0	75,0 %
Viherpalvelut	-1 424,7	-2 007,4	-2 095,0	-87,5	4,4 %
Toimintakate yhteensä	-10 919,3	-15 324,4	-14 994,7	329,7	-2,2 %

Kunnallistekniikan rakentamishjelmaan perustuvia maankäyttösopimustuloja ennustetaan kertyvän 3,5 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupunki on sitoutunut julkisen alan energiatehokkuussopimuksessa (JETS 2026–2035) sekä kaupungin resurssiviisauksohjelmassa (2025–2029) vähentämään ulkovalaistuksen sähköenergiankulutusta vuoden 2024 tasosta. Vuonna 2024 ulkovalaistuksen energiankulutus oli 5 857 MWh. Tavoitteena on vähentää kulutusta 18 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja 22,7 prosenttia vuoteen 2035 mennessä.

Säästötavoitteen saavuttamista vaikeuttaa kaupungin kasvu ja sen myötä uusien alueiden rakentaminen. JETS-sopimuskauden 2026–2035 aikana uusille alueille arvioidaan rakennettavan noin 2 750 uutta valaisinta. Niiden laskennallinen energiankulutus vuonna 2035 on noin 344 MWh, mikä vastaa noin 7,6 prosenttia vuodelle 2035 asetetun tavoitetaso mukaisesta energiankulutuksesta. Uusien valaisimien energiankulutus lisää siten olemassa olevaan valaistusverkkoon kohdistuvaa säästötarvetta.

Vuoden 2027 aikana jatketaan valaisimien ja LED-lamppujen vaihtotöitä. Vaihtoja tehdään yhteensä noin 2 500 valonlähteelle. Toimenpiteiden jälkeen LED-valonlähteiden osuus kaikista valaisimista on yli 90 prosenttia.

Kaikki uudet valaisimet varustetaan yöaikaisella himmennystoiminnolla. Lisäksi jatketaan valaisin-kohtaisen ohjauksen pilotointeja. Liiketunnistuksen perusteella kirkastuvien valaisimien käyttöä lisätään erityisesti vähäisellä käytöllä olevilla puistokentillä.

Talousarviovarauksella pystytään kattamaan neljän edellisen vuoden keskimääräinen talvihoito-meno. Talousarvio sisältää siis edelleen talvihoidon osalta sääriskin, vaikka palveluun on osoitettu 1 000 000 euron lisärahoitus. Talvihoidon rahoituksella katetaan kotihoidon asiakkaiden liittymien avaaminen sovitun toimintamallin mukaisesti. Lisärahoitus ei sisällä liittymien avaamista polanteen-poiston yhteydessä. Sulanapitojärjestelmiin saatiin 46 000 euron lisärahoitus, joka osaltaan helpottaa talven riskiä. Talvihoidon ja sulanapitojärjestelmien kevätkauden kustannusten perusteella arvioidaan kesäkaudella tehtävät työt ja niiden laajuus.

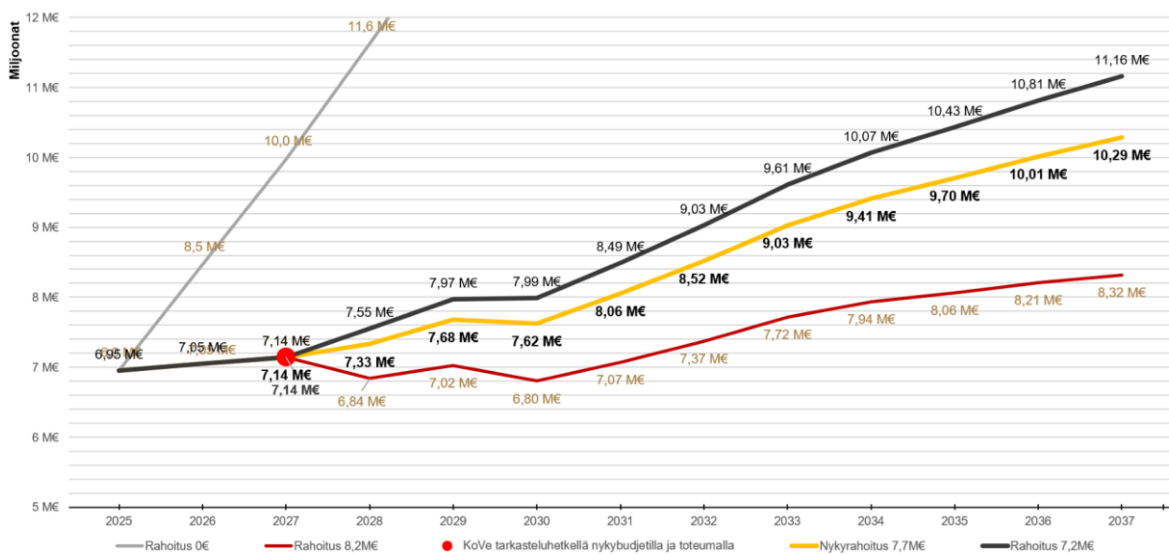
Alva Hulevesi Oy:n sopimukseen saadulla 186 000 euron lisärahoituksella pystytään kattamaan yleisestä kustannustason noususta johtuvat yleiskorotukset.

Rahoitus ei kuitenkaan mahdollista sakkapesien tyhjennyksen kymmenen vuoden kiertoa, mikä olisi verkoston kunnon kannalta optimaalisin. Nykyrahoituksella kierto on 20 vuotta. Riskinä on riittämätön putkiston kuntotilan tieto ja mahdolliset yllättävät kunnossapitotarpeet sekä mahdolliset kiinteistöille tapahtuvat tulvimiset.

Sammutusvesisopimuksesta aiheutui 221 000 euron korotus, jolla katetaan hulevesien aiheuttama vesitornien investointikustannusten nousu (tilavuutta joudutaan lisäämään sammutusveden tarpeen mukaisesti). Alva ei ole aiemmin laskuttanut näitä lakisääteisesti kunnalle kuuluvia investointeja.

Talousarvio ei mahdollista katualueiden korjauksia tasolla, jolla estettäisiin korjausvelan kasvaminen. Korjausvelan määrä kasvaa nykyrahoituksella edelleen ja kasvu kiihtyy voimakkaasti vuoden 2030 jälkeen, ellei lisärahoitusta osoiteta. Mikäli rahoitustaso olisi noin 8,2 miljoonaa euroa vuodessa (nykytaso 7,7 miljoonaa euroa), korjausvelan kehitys saataisiin selvästi paremmin hallintaan. Se pysyisi tarkastelujaksolla lähempänä nykyistä tasoa ja nousisi vuoteen 2037 mennessä vain noin 8,3 miljoonan euron tasolle (nykyrajoituksella 10,3 miljoonaa euroa). Alla kuvio korjausvelan kehittymisennusteesta (Triona).

Jyväskylän kaupungin katujen ja kevyen liikenteen väylien korjausvelan laskenta 2026



Tunnusluvut ja mittarit

Kaupunkisuunnittelu

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukko- ja palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä. Palvelualue jakautuu neljään palveluuyksikköön, joita ovat yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne, asemakaavoitus, maankäyttö sekä joukkoliikenne.

Jyväskylän MAL-kaupunkiseudun nykyinen maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskeva sopimus on voimassa vielä ensi vuoden. Seuraavan sopimuskauden osalta käynnistetään vuonna 2027 neuvottelut valtio-osapuolien kanssa. Jyväskylän yleiskaava 2050 etenee hyväksymisvaiheeseen vuoden kuluessa. Korpilahdella Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaava tulee nähtäville ehdotuksena. Päijänteen rantaosayleiskaavan päivittäminen tulee vireille. Vuonna 2027 on tavoitteena valmistua 1.1.2026 voimaan tulleen vesilain mukainen uusi vesihuoltosuunnitelma. Kymppi V –viherpalveluohjelman päivitys sekä sen osana Jyväskylän ensimmäinen kaupunkiluontosuunnitelma valmistuvat. Keskustan liikennesuunnitelman tavoitteena on myös valmistua vuoden aikana. Kehä Sinisiä kehitetään, kun Tuomiojärven ranta-alueiden ja rantaraitin kehittämissuunnitelman laadinta käynnistyy.

Vuoden 2027 asemakaavoitettavat kohteet perustuvat pääosin KymppiR- ja TYKKI -ohjelmiin. Keskustassa Lyseokorttelin kaavoituksen loppuun saattaminen edellyttää vielä päätöstä kirjaston sijoitumisesta. Jos kulttuurikortteli kirjastoineen toteutetaan Lyseon kortteliin, kaava etenee ehdotusvaiheeseen ja hyväksymiskäsittelyihin vuoden 2027 aikana. Sen jälkeen käynnistetään alueen suunnittelusta arkkitehtikilpailu. Ratapihan siltakortteleiden suunnittelutyö jatkuu markkinavuoropuhelujen pohjalta kumppanihaun jatkovalmisteluilla. Alueen asemakaavoitusta edistetään useilla selvityksillä. Kankaan alueen kehittämistä jatketaan erityisesti vanhan paperitehtaan alueella. Omakotitaloalueiden kaavoitus jatkuu Palokan Heikkilässä, jossa pilotoidaan ekologisen kompensaation toimintamallia. Uusia kaavoitettavia pientaloalueita ovat Ylä-Kauramäki, Nuutinkorpi ja Savulahden pelto. Asemakaavoituksen työohjelman tavoitteena on yritystoiminnalle soveltuvan kaavavarannon kasvattaminen ja monipuolistaminen. Uusia työpaikkarakentamisen kaavoja käynnistetään mm. Palokassa, Lintukankaalla, Läntisellä Seppälänkankaalla ja Korpilahdella. Aalto Works maailmanperintöstatus edellyttää kaavoituksen työpanosta Säynätsalon kunnantalon lähiympäristön yleissuunnittelussa ja kaavoituksessa. Lisäksi työohjelma sisältää luontoarvo-, liikenne- ja infrakohteita.

Joukkoliikenteessä vuoden 2027 painopisteet ovat uuden Linkki tulevaisuuteen 2040 -kehittämisohjelman ensimmäisten toimenpiteiden toteuttaminen ja suunnittelua vaativien laajempien hankkeiden käynnistäminen. Joukkoliikennetarjontaan ei ole tulossa merkittäviä muutoksia vuonna 2027.

Valon resursseja suunnataan kaupunkivalaistuksen edistämiseen kaupunkitilallisesti tärkeimmissä kohteissa sekä yleensä kaupunkitilan viihtyisyyden, turvallisuuden ja liikuttavuuden parantamiseen. Syksyn yhdeksänpäiväisen valotapahtuman järjestämisessä kumppaneiden panoksien rooli korostuu.

Maankäytön toimintaa ohjaa pitkälti hyväksytyt ohjelmat, joista tärkeimpinä maapolitiikan linjaukset, KymppiR ja Tykki-ohjelmat. Markkinatilanne ja rakentamisen suhdanteet vaikuttavat kaikkeen toimintaan. Myös kiinteistömuodostuksen osalta ulkopuolelta tilattavaan työmäärään vaikuttaminen on vaikeaa. Vuonna 2027 on tavoitteena markkinoida omakotitontteja yksityishenkilöille Kauramäki II alueelta, Tammirinteeltä, Ylämyllyjärveltä ja Lehtisaaresta. Ammattirakentajille markkinoidaan kerrostalotontti Mäki-Matista, rivi- ja paritalotontteja Heinälammelta, Ylämyllyjärveltä, Tammirinteeltä ja Länsi-Palokan liikuntapuiston ympäristöstä. Tonttien markkinoinnin edellytyksenä on, että alueiden kaavat saavat lainvoiman ja alueet ovat luovutusvalmiina kunnallistekniikan osalta.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2026 rakentaminen ja tonttien kysyntä on ollut edelleen hiljaista ja näyttää siltä, että heikko kysyntätilanne jatkuu edelleen vuonna 2027. Tonttien varauksia joudutaan jatkamaan ja muuttamaan normaaliaikaa enemmän. Tilanteen arvioidaan säilyvän hiljaisena edelleen, mutta rakentamisen elpymisen aiheuttamaan tulevaan kysyntään valmistaudutaan aktiivisesti. Suuren datakeskusk-selle varatun tontin kaavoitus on vienyt pienemmille hankkeille suunnattavaa tonttivarantoa Seppä-länkankaalta. Kuitenkin vapaita tontteja on hyvin tarjolla.

Joukkoliikenteessä polttoaineiden hinnannousu on aiheuttanut kuljetuskustannusten kasvua ke-sästä 2026 lähtien ja tilanteen seurauksena kuljetuskustannuksissa varaudutaan kustannusten nou-sun jatkumiseen myös vuonna 2027. Joukkoliikenteen matkamäärien kasvu on jatkunut vuonna 2026 (kasvu 3,8% vuoteen 2025) ja kasvun odotetaan jatkuvan myös vuonna 2027.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Kaupunkisuunnittelun palvelualueella yhdyskuntasuunnittelun, kaupunkiliikenteen ja asemakaavoi-tuksen asiantuntijapalvelujen ostopohjaa on pienennetty. Tämä hidastanee jonkin verran prosesseja ja siirtää asemakaavaprosessien aloittamista. Asiakkaiden toive tontinvuokrauksesta ostamisen si-jaan näkyy tontinvuokratulon maltillisena kasvuna. Merkittävin riski liittyy budjetoidun maanmyynti-voiton saavuttamiseen.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa %	
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	102,5	20,0	20,0	0,0	0,0 %
Asemakaavoitus	211,6	160,0	160,0	0,0	0,0 %
Maankäyttö	12 311,2	11 817,1	12 014,0	196,9	1,7 %
Maan myyntivoitot	6 278,6	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	212,0	240,0	240,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	18 729,2	18 826,3	20 283,2	1 456,9	7,7 %
Valon kaupunki	231,2	150,0	200,0	50,0	33,3 %
Toimintatulot yhteensä	38 076,3	41 213,4	42 917,2	1 703,8	4,1 %
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	1 707,4	1 990,3	1 916,2	-74,2	-3,7 %
Asemakaavoitus	1 896,7	2 171,0	1 996,3	-174,7	-8,0 %
Maankäyttö	3 163,6	3 598,4	3 683,0	84,6	2,4 %
Maan myyntivoitot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	862,5	658,9	407,6	-251,3	-38,1 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	27 487,9	27 800,8	29 368,7	1 567,9	5,6 %
Valon kaupunki	508,6	479,5	540,8	61,3	12,8 %
Toimintamenot yhteensä	35 626,7	36 699,0	37 912,7	1 213,7	3,3 %
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	-1 604,8	-1 970,3	-1 896,2	74,2	-3,8 %
Asemakaavoitus	-1 685,1	-2 011,0	-1 836,3	174,7	-8,7 %
Maankäyttö	9 147,6	8 218,7	8 331,0	112,3	1,4 %
Maan myyntivoitot	6 278,6	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	-650,5	-418,9	-167,6	251,3	-60,0 %

Joukko- ja palveluliikenne seud.	-8 758,7	-8 974,5	-9 085,5	-111,0	1,2 %
Valon kaupunki	-277,3	-329,5	-340,8	-11,3	3,4 %
Toimintakate yhteensä	2 449,7	4 514,4	5 004,5	490,1	10,9 %

Tunnusluvut ja mittarit

Rakentaminen ja ympäristö

Toiminnan kuvaus

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteenä on jatkuvasti laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kaupungin strategisten resurssiviisaustavoitteiden edistäminen.

Kaupungin sähköisten asiointipalvelujen toimittaja Trimble uudistaa lupa-alustansa Asiointi.fi-palvelussa. Uudistuksen myötä järjestelmään on odotettavissa merkittäviä parannuksia, erityisesti asiakkaan käyttöliittymän selkeyteen ja käytettävyyteen. Myös Ryhti-tietojärjestelmään siirtymiseen valmistautuminen on huomioitava Asiointi.fi-palvelun muutoksessa. Lainsäädännön osalta merkittäviä uudistuksia ei ole tiedossa, mutta majoitustoimintaan liittyvän lainsäädännön uudistuksen oletetaan etenevän vuonna 2027. Tietomallipohjaisen lupakäsittelyn ja rakennusten hiililaskennan osaamista on tarpeen edelleen syventää ja jatkaa näihin liittyvien toimintatapojen kehittämistä. Päivitetty rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027. Paperiarkiston digitointityötä jatketaan, mikäli työllistämispalveluita on mahdollista hyödyntää digitointiin. Vanhentuneiden lupa-asioiden käsittelyä ja loppuunsaattamista jatketaan vakituisten ja kesätyöntekijöiden tekemänä.

Resurssiviisauden osalta painopisteinä ovat vaikuttavamman ja tavoitteellisemman Resurssiviisas Jyväskylä –ohjelman toimeenpanon koordinointi ja tukeminen kaupunkikonsernin tasolla sekä alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen verkostotyö Jyväskylän elinvoiman, uudistumiskyvyn ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Ympäristövahti-digiportaalia on kehitetty ja sen käyttöä jatketaan kaupungin resurssiviisaustyön johtamisen ja seurannan työkaluna. Sen avulla parannetaan hyödynnettävän tiedon systemaattisempaa hallintaa, läpinäkyvyyttä ja saavutettavuutta.

Luonnonsuojeluohjelman käytännön toteuttaminen on käynnistynyt. Vuoden aikana tullaan muun muassa arvioimaan valittujen purojen ja norojen ennallistamistarpeet sekä aloittamaan metsien ennallistaminen ja lehtojen luonnonhoidon toteutus. Ympäristönsuojelu on edelleen mukana kaupungin uuden yleiskaavan valmistelussa. Jyväskylän uusi meluselvitys on valmis alkuvuodesta ja kaikkien käytettävissä julkisena työkaluna. Ympäristönsuojelu osallistuu vesiensuojeluhankkeisiin, kuten Tuomiojärven suojelusuunnitelman laatimiseen yhdessä Alvan kanssa. Vieraslajitorjuntaa suojelualueilla jatketaan 2-3 kausityöntekijän voimin.

Seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien osalta toiminnan painopisteitä ovat jätehuoltomääräysten päivittäminen sekä saostus- ja umpisäiliölietehuollon kuljetusjärjestelmä muutokseen valmistautuminen. Lisäksi seurataan jätehuollon palvelutason mukaisen jätehuollon toteutumista alueen kunnissa.

Seudullisen ympäristöterveyden vuoden 2027 painopisteet sisällytetään valvontasuunnitelmaan, jonka päivitys laaditaan syksyn 2026 aikana. Valvontasuunnitelman päivitys hyväksytään ympäristöterveyslautakunnassa joulukuussa 2026. Valvontasuunnitelman laadinnassa tulee huomioida valtakunnalliset ympäristöterveyden toimialakohtaiset suunnitelmat sekä ympäristöterveyden yhteinen

valvontaohjelma. Valvontakauden 2025–2028 Jyväskylän seudun ympäristöterveyden painopiste-alueet valtakunnalliset teemat huomioon ottaen ovat:

1. Osaava henkilöstö
2. Vati-valvontaohjelman tietojen oikeellisuuden varmistaminen
3. Vati-valvontaohjelman tietojen tehokkaampi hyödyntäminen valvonnassa
4. Varautuminen

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Tiedossa ei ole aiempien vuosien kaltaisia viranomaistoimintaan vaikuttavia suuria lainsäädäntö-muutoksia, mutta normaaliin tapaan pienempiä muutoksia on valmistelussa.

Rakennusallalla ei näy vielä suurta käännettä, mutta elpymisen odotetaan jatkuvan.

Talouden vakauttamisen 2027 toimenpiteet ja vaikutukset

Lupa- ja valvontatulojen ennustetaan olevan hieman aiempien vuosien toteutumia suuremmat. Tä-hän vaikuttaa rakentamisen lievä elpyminen ja ympäristöterveydenhuollon lakisäätteisten valvonta-maksujen perusteiden muuttuminen.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2025	TA+M 2026	TA 2027	Muutos 2026 - 2027 euroa %	
Rakennusvalvonta	1 150,6	1 567,0	1 361,0	-206,0	-13,1 %
Ympäristönsuojelu	143,0	143,0	163,0	20,0	14,0 %
Resurssiviisaus	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	345,3	370,1	373,4	3,3	0,9 %
Ympäristöterveys, seudullinen	2 273,2	2 135,8	1 965,6	-170,2	-8,0 %
Toimintatulot yhteensä	3 912,9	4 215,9	3 863,0	-352,9	-8,4 %
Rakennusvalvonta	1 495,6	1 784,1	1 789,8	5,7	0,3 %
Ympäristönsuojelu	669,8	782,0	826,6	44,6	5,7 %
Resurssiviisaus	237,9	422,3	411,8	-10,5	-2,5 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	23,0	51,2	47,5	-3,7	-7,2 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	344,9	378,1	376,4	-1,7	-0,4 %
Ympäristöterveys, seudullinen	3 367,7	3 602,6	3 068,0	-534,6	-14,8 %
Toimintamenot yhteensä	6 139,0	7 020,3	6 520,1	-500,2	-7,1 %
Rakennusvalvonta	-344,9	-217,1	-428,8	-211,7	97,5 %
Ympäristönsuojelu	-526,8	-639,0	-663,6	-24,6	3,9 %
Resurssiviisaus	-237,1	-422,3	-411,8	10,5	-2,5 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	-23,0	-51,2	-47,5	3,7	-7,2 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	0,4	-8,0	-3,0	5,0	-62,3 %
Ympäristöterveys, seudullinen	-1 094,5	-1 466,8	-1 102,4	364,4	-24,8 %
Toimintakate yhteensä	-2 226,1	-2 804,4	-2 657,1	147,3	-5,3 %

Tunnusluvut ja mittarit